

Dördüncü Enternasyonal kuruluş kongresi kararları: Önsöz

Bu metin, IV. Enternasyonal ABD seksiyonu Sosyalist İşçi Partisi'nin (SWP) 1939'da New York'ta yayımladığı *Dördüncü Enternasyonal Kuruluş Kongresi-Program ve Kararlar* başlıklı kitabın Max Shachtman tarafından hazırlanmış önsözüdür. Duygu Yorgancı ve Şemsi Aydın tarafından Türkçeleştirilmiştir.

1933 yılında faşistlerin Almanya'da iktidarı ele geçirmelerinin ardından, "Troçkizm" nedeniyle III. Enternasyonal'den ihraç edilmiş devrimcilerin başını çektiği Uluslararası Komünist Birlik (UKB) şu sloganı yükseltti: Yeni bir Enternasyonalin, IV. Enternasyonal'in inşası için ileri! Bütün ülkelerde yeni komünist partilerin inşası için ileri!

UKB bu zamana kadar Komintern'i reforme etme politikasını takip etmişti.(1) Bu yeni slogan, bu politikanın terk edildiğini gösteriyordu. 1 Ağustos 1914'te emperyalist savaşa verilen açık desteğin II. Enternasyonal'in çöküşünü simgelemesi gibi, Alman Komünist Partisi'nin (KPD) [faşizme- çn.] korkakça teslimi de Komintern'in çöküşünü simgeliyordu. III. Enternasyonal Yürütme Komitesi'nin tüm seksiyonlar için KPD'nin politikalarına koşulsuz desteği zorunlu kılması, Enternasyonal'in işçi sınıfı hareketi içinde gerici bir güce dönüştüğünü doğruladı.

1933'ten bu yana geçen beş yıl, uluslararası sınıf hareketi içinde olağanüstü değişimlere tanık oldu. Felaketler birbirini izledi. Saar, Avusturya, Etiyopya, Rusya, İspanya, Çin ve Fransa'da yaşananlar iki eski Enternasyonal'in iflasını gözler önüne serdi.(2) Sosyal demokratlar ve Stalinistler arasında artan yakınlaşma, proletaryanın birliği ve zaferi amacıyla çok, proletaryayı burjuvaziye bağımlı kılma amacına ve sonuç olarak da utanç verici yenilgilerin uzun listesine bir yenisinin daha eklenmesine hizmet etti. Bugün İkinci

Enternasyonal, çürümüş demokratik yapısı içinde, burjuvazinin sosyal diktatörlüğünü korumaya çalışan bir araçtan başka bir şey değildir. Üçüncü Enternasyonal ise Sovyet karşıtı Stalinist bürokrasinin politik diktatörlüğünü korumaya çalışan bir araçtan ibaret.

Ancak, aynı dönemde UKB'nin yürüttüğü hareket, tüm zorluklara rağmen Dördüncü Enternasyonal'in kuruluşu amacı doğrultusunda kararlılıkla ilerledi. Saflarında kalıcı bir etkiye maruz kalmaksızın, bu hareketin içinde oluşan ve ondan bağlarını kopardıktan sonraysa kendilerini iktidarsızlığa ve ulusalcı bir çizgiye mahkûm eden tüm ultra sol ve amatör eğilimlerin yarattığı iç sorunların üstesinden gelmeyi başardı.

Kendi devrimci ilkelerinden ödün vermeden, Hollanda, Fransa, Belçika, Avusturya, İngiltere ve ABD'de İkinci Enternasyonal'den ayrılmış ve [UKB'nin -çn.] yeni hareketine katılmış militanları seksiyonları ile kendi içinde eritmeyi başardı.

Aynı zamanda, olayların ilke ve taktikleri maruz bıraktığı zor sınımadan geçebilen ve programını bu olaylardan çıkan dersleri kapsayacak biçimde genişletebilen yetenekte tek hareket olduğunu kanıtladı. Bunu olanaklı kılan yalnızca, her zaman hareket noktası aldığımız Marksist ilkeler değil, aynı zamanda sıkıca takip edilen, özgür ve verimli bir düşünce paylaşımı için biricik koşul olan demokratik merkezîyetçilik ilkesiydi.

Çeşitli merkezci grupların evrimi süresince açığa çıkan farklılık hareketimizdeki bu güçlenmenin önemini daha da arttırmaktadır. Bir tarafta İkinci ve Üçüncü Enternasyonal, öbür tarafta Dördüncü Enternasyonal: bu iki tarafın arasında bağımsız devrimci bir pozisyon sürdürme umutlarının tamamen hayalî olduğu artık kanıtlanmıştır. İki ana merkezci akımın gelişimi bunu doğrulamaktadır.

Bunlardan ilki Brandler-Lovestone "Enternasyonali"dir. **(3)** Bu Enternasyonal'in fiziksel parçalanması, onun, ana "ilkelerinden" birini oluşturan "Troçkist

sekteleğe" karşı takındıkları küçümseyici tavra kendi içinde yeterli bir cevaptır. Politik çözümlü ise onun sosyal demokrasiye geri dönüş yolunun köprüsü olduğuna dair özgün analizimizi doğrular. Çek seksiyonu, İkinci Enternasyonal'in bölge partisine katıldı. İsveçli ve Fransız arkadaşları da zaten aynı kamptaydı. Alsas'taki grupları, sağ kanat komünizmini küçük burjuva milliyetçiliğine başarıyla dönüştürdü. Hindistan'daki temsilcisi Roy(4) ise Moskova tarafından resmen tanınmanın dışında her açıdan bir Stalinist. Önemsiz bir Alman göçmen grubu ve ABD'deki Lovestoncular dışında bu Enternasyonal'den geriye kalan hiçbir şey yok. Ki son olarak, ABD'deki Lovestoncular, sendika seçimlerinde burjuva parti adaylarını destekleme düzeyine düştüler; politikaları işçi bürokrasisinin çıkarlarına dayanıyor ve pasifist "birleşik cephe" politikalarıyla, kendilerini kapitalizm altında ulusal savunmaya adanmışlar. Brandlerciliğin çürümüşlüğü işte bu yeni bağlılığı ile simgelenmekte.

İkinci akım ise Londra Bürosu.(5) Onun evrimi de II. Enternasyonal yönünde. En büyük seksiyonu Norveç İşçi Partisi, LSI'ye katıldı ve şimdi Norveç burjuvazisi için hükümette görev üstlenmekte. Diğer büyük seksiyonu İspanya'dan POUM (Birleşik Marksist İşçi Partisi), burjuva devletin hükümetiyle koalisyona girerek Marksizm'in en temel prensiplerini terk etti. Üçüncü büyük seksiyon, Büyük Britanya'dan ILP (Bağımsız İşçi Partisi) ise yol arkadaşlarının suçlarına göz yummakla yetindi. Dördüncü büyük seksiyonu Almanya'dan SAP(6) ise Halk Cephesini(7) açıkça destekliyor, Stalinistlerle flört ediyor, Wels, Stampfer, Deutsch and Co.'ya "yeniden oluşturulmuş" Tüm Alman Sosyal Demokrasisi'ne kabul için yalvarıyor. Diğer üyeler de bunlardan farklı değiller.

[Bu "Enternasyonallerle" aramadaki -çn.] fark, bir tesadüf değil. Biz, eğer savundukları ilkeler hakkında fazla titiz olmazlarsa kitlelerin desteğini kazanabileceklerine inanan oportünist hasımlarımızın alaylarından etkilenmedik; tersine, pratikte denenmiş tavrı devam ettirdik: Devrimcilerin küçük bir grubu dahi bir arada tutmak için inatçı olması gereken dönemler vardır; güçlü bir kitlese partiye doğru gelişmek ancak Marksizmin ilkelerine inatla tutunarak mümkündür. Geçmiş 10-15 yılın iniş çıkışları boyunca, bizim izlediğimiz yol bu oldu. Bundan pişmanlık duymak için hiçbir sebep yok. Bu yol, mücadelemizin ilk on yılının IV. Enternasyonal'in (Sosyalist Devrimin Dünya Partisi) kuruluşuyla taçlanmasına olanak sağladı.

Kuruluş konferansımız kamuya açık bir salonda gerçekleşemedi. Burjuvazi ve onun Stalinist ve sosyal demokrat silahlı çavuşları, devrimci enternasyonalistleri gizlice ve böyle gizlice gerçekleştirilen bir toplantıya katılmanın zorlukları altında toplanmaya mecbur bıraktı.

Ama bu ve kısıtlı maddi olanaklar gibi diğer tüm engellere rağmen 30 delege 3 Eylül 1938'de "İsviçre'de" [gerçekte Fransa Perigny'de A. Rosmer'in evinde — yazarın notu] IV. Enternasyonal'i kurmak, eylem programını geliştirmek ve bu broşürde yer alan diğer kararları onaylamak için toplandı. ABD, Fransa, Büyük Britanya (İngiltere ve İskoçya), Almanya, Sovyetler Birliği, İtalya, Latin Amerika, Polonya, Belçika, Hollanda ve Yunanistan olmak üzere on bir ülke, delegeler tarafından doğrudan temsil edildi. Bu ülkelerdeki örgütlerin yanı sıra, çeşitli hukuksal ve fiziksel nedenlerle delege gönderememiş ama IV. Enternasyonal'e içtenlikle taahhüt veren birçok ülke vardı: Meksika, Küba, Porto Riko, Brezilya, Kolombiya, Arjantin, Uruguay, Peru, Şili, Çin, Hindi Çini, Güney Afrika Birliği, Avustralya, İspanya, Norveç, Avusturya, Çekoslovakya, Danimarka, Kanada, İsviçre. Çekirdek halinde seksiyonların olduğu birçok ülke ise illegalite nedeniyle düzenli bir yayına dahi sahip değil: Litvanya, Romanya, Yugoslavya, Bulgaristan, Yeni Zelanda, İsveç, İrlanda, Filistin, Hindistan, vs.

Görüldüğü gibi, IV. Enternasyonal bayrağı her kıtada ve her önemli ülkede dikilmiştir. Ne I. ne II. Enternasyonal, hatta kuruluş kongresindeki III. Enternasyonal dahi bunu söylemeye muktedir değildi.

IV. Enternasyonal övünç duymaktadır; çünkü Avrupa'nın yeni bir emperyalist katliama doğru balıklama atladığının görüldüğü, proletaryanın geleneksel partilerinin burjuvazinin bayrağı altında toplandığı, merkezilerin kendi iç çelişkileri yüzünden felce uğradığı dramatik Münih haftası(8) boyunca, aynı tarihlerde toplanmış olan dünya kongremiz, proletaryayı emperyalistlere, onun savaşına ve dalkavuklarına karşı kararlı bir uluslararası mücadele için birleşmeye çağırarak tek açık bildiriği yayınladı.

IV. Enternasyonal övünç duymaktadır; çünkü kitlelerin kutsal "demokrasi",

“barış” ve “halk cephesi” naralarıyla, ki bunlar ihaneti saklamak için gürültülü aletlerdir, aklının karıştırılıp cesaretinin kırıldığı bu zamanda, o dünya çapında kitlelerin ihtiyaç ve isteklerini yansıtan, işçilerin, yoksul köylülerin, çiftçilerin ve sömürge halklarının yakıcı sorunlarına açık, gerçekçi ve uygulanabilir cevaplar veren somut taleplerin geçiş programını benimsemektedir.

IV. Enternasyonal övünç duymaktadır; çünkü onun geleneği ve düşünceleri derinlere kök salmış ve önüne geçilemez, öyle ki, popüler ismiyle “Troçkizm”, Kremlin’in gerici, Sovyet karşıtı bürokrasisinin, kan denizinde boğmaya çabaladığı proleter demokrasisinin yeniden dirilen güçlerini temsil eden yüzlerce kahraman devrimci öncü ve eski mücadeleler için kullanılmaktadır. IV. Enternasyonal, Almanya, Avusturya, Yunanistan, Latin Amerika, Fransa, Çin, Hindi Çini, İspanya ve Sovyetler Birliği’ndeki kapitalist ve Stalinist gericiliğe karşı mücadele içinde hayatlarını veya özgürlüklerini korkusuzca vermiş kahramanlarından dolayı övünç duymaktadır. Onlar yeni hareketin habercisi ve örnekleridir.

İftira, tecrit, tuzaklar, işkence, hapis ve cinayet... IV. Enternasyonal düşmanlarından tüm bunları görmüştür. O, [tüm bunlardan-ç.] kurtulmuştur, düşmanlarından da bütünüyle kurtulacağı gibi. Bugün başta programıyla, yüce amaçlarıyla, uğruna mücadele ettiği davaya bitmez tükenmez güveniyle silahlanmaktadır. Yarınsa gücü milyonların gücü olacaktır, programı milyonlar için çağdışı sosyal düzenin acılarından ve iğrençliklerinden kurtulmanın tek yolunu sunmaktadır. Ve milyonlar, kitleler, kazanacaklar! Zafer yürüyüşlerinin üstünde IV. Enternasyonal’in, yani Sosyalist Devrimin Dünya Partisi’nin bayrağı dalgalanacak!

1 Ocak 1939

Dipnotlar:

1.) Bir politik karşıdevrimle SSCB’de iktidarı ele geçiren Stalinist bürokrasi, Lenin’in aktif politikadan çekilmesinin ardından Komintern politikalarını revize

etmeye başlamıştı. Bu revizyona karşı devrimci enternasyonalist politikaları savunan Troçki önderliğindeki Sol Muhalefet, Komintern'i devrimci özüne döndürme mücadelesi vermekteydi. 1930 yılında Uluslararası Sol Muhalefet adını alarak tüm dünyada örgütlenmeye başlayan devrimci enternasyonalistler, Alman Komünist Partisi'nin 1933'te faşizme karşı tek bir kurşun atmadan teslim bayrağını çekmesinin ardından, Komintern'in devrimci vasfını tümüyle yitirdiği tespitini yaptı ve Komintern'i dönüştürme politikasından vazgeçerek, UKB adıyla yeni bir enternasyonalin kurulması sürecini başlattı. Bu anlamda UKB, Dördüncü Enternayonal'in öncülüydü.

2.) İspanya, Çin ve Fransa'da Komintern'in dayatmalarıyla Komünist Partilerin sınıf politikaları gütmeleri yasaklanarak proletarya burjuvaziye bağımlı kılınmış, bunun sonucunda işçi sınıfının bu ülkelerde kanlı yenilgiler almasına sebep olunmuştur. Saar ve Avusturya'da iki eski Enternasyonal'in ihanetiyle faşizm iktidara gelmiş, Etiyopya faşist İtalya tarafından işgal edilmiştir.

3.) "Buharinci" Uluslararası Sağ Komünist Muhalefet.

4.) Hindistan komünizminin önderlerinden; Komintern'in ikinci kongresinde bağımsızlık mücadelesi içinde burjuva milliyetçileri ile işbirliği yapılmasını savundu. Daha sonra Buharin'in sağ muhalefetine katıldı ve Brandlerci oldu. Sonraki yıllarda sosyalizm ile ilişkisini kesti.

5.) II. ve III. Enternasyonal'lere katılmayan ama IV. Enternasyonal'in kurulmasına muhalif merkezci partilerin gevşek bir birliği idi.

6.) SAP, Almanya'da Sosyal Demokratların partinin sol kanadından birkaç kişiyi partiden uzaklaştırmalarından sonra, Ekim 1931'de kuruldu. 1932 baharında Alman Sağ Komünist Muhalefetinde meydana gelen bölünmenin ardından, bu örgütten ayrılan 800 kişilik bir grup SAP'a katılarak bu partinin liderliğini ele geçirdi. 1933 yılında SAP yeni bir Enternasyonale ihtiyaç olduğuna dair bir deklarasyona imza attı, ancak daha sonraları böyle bir oluşumun başlıca

muhaliflerinden biri haline geldi.

7.) Halk cephesi çizgisi, 1935'te Komintern'in benimsediği sağ politika. Buna göre, komünist partiler "liberal kapitalist" partilerle koalisyon hkmetleri kuracaktı. Bu çizgi 1939'daki Hitler-Stalin anlaşmasına kadar yürürlükte kalmış, daha sonra II. Dünya Savaşı içinde yeniden değişik biçimlerde uygulamaya sokulmuştur.

8.) Emperyalist kamplar arası gerginliğin arttığı ve savaş tamtamlarının çalındığı 1938 yılında, faşist Almanya'nın Avusturya'yı ilhakının ardından gözünü Çekoslovakya'ya dikmesi "Müttefikleri" korkutmuş ve dört emperyalist ülkenin —Fransa, Almanya, İngiltere ve İtalya— liderleri Münih'te bir araya gelmişlerdir. Bu toplantılarda İngiltere ve Fransa, faşist Almanya'yı dizginleyebilmek adına, bir "sus payı" olarak ona Çekoslovakya'yı sunmuşlardır. Ne var ki, bu "pay" Alman emperyalizmini dizginlemek şöyle dursun, daha yayılmacı ve cretkr bir hale gelmesine neden olmuştur. Çok geçmeden de Almanya ve SSCB'nin Polonya'yı işgalinin ardından İkinci Emperyalist Savař başlamıştır.